



دانشگاه آزاد اسلامی  
واحد تهران مرکز  
دانشکده هنر و معماری/گروه نقاشی

پایان نامه  
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)  
گرایش: نقاشی

عنوان:  
بررسی تحلیلی نشریه ی تندیس  
استاد راهنما:  
سرکار خانم زهرا رسولی

استاد مشاور:  
جناب آقای کاوه نامغ

پژوهشگر:  
محمد حسین عباسی

بهار ۱۳۹۱

تقديم به :

پدر و مادر عزيزم كه همواره يار و همراه من بوده اند.

با تشکر فراوان از استاد عزیز، سرکار خانم زهرا رسولی

## تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب محمد حسین عباسی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۹۰۶۷۰۹۶۶۰۰ در رشته نقاشی که در تاریخ ۱۳۹۱/۴/۸

از پایان نامه خود تحت عنوان : بررسی تحلیلی نشریه ی تندیس.

بدینوسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و درموردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نمودهام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدارک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: محمد حسین عباسی

تاریخ و امضا:

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۱/۴/۷

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای **محمد حسین عباسی**  
از پایان نامه ی خود دفاع نموده و با نمره  
**۱۸,۵** تمام به حروف هجده و نیم تمام و با درجه **عالی**  
مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی  
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی  
دانشکده هنر و معماری

XX  
(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی : تهران مرکزی کد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۶۰۱۱۱۹۰۱۱۰۱۲
--	---

عنوان پایان نامه:  
بررسی تحلیلی نشریه ی تندیس

نام و نام خانوادگی دانشجو: محمد حسین عباسی شماره دانشجویی: ۸۹۰۶۷۰۹۶۶۰۰ رشته تحصیلی: نقاشی	تاریخ شروع پایان نامه : ۹۰/۹/۲۵ تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۱/۴/۷
---	---

استاد / استادان راهنما: سرکار خانم زهرا رسولی  
استاد / استادان مشاور: جناب آقای کاوه نامغ

آدرس و شماره تلفن: البرز، کرج، چهار راه طالقانی، کوچه ی جمال پور پلاک ۱۶۵  
تلفن: ۰۹۱۲۳۶۶۲۹۵۸

**چکیده :**

پژوهش پیش رو به بررسی تحلیلی آماری و انتقادی دو هفته نامه ی هنر های تجسمی تندیس پرداخته است. پژوهش به صورت کتابخانه ای و روش انتقادی بوده و از روش تحلیل محتوای توصیفی در بررسی نشریات استفاده شده است. هدف پژوهنده بررسی نوع نقد ها و ترجمه ها و مباحث تاریخی و تئوریک مطرح شده، بررسی سبک ارائه ی مطالب در نشریه، بررسی کارکرد مطالب نشریه، بررسی منابع مورد استفاده در مقالات از لحاظ کمی و کیفی می باشد. همچنین پژوهش شامل بررسی توصیفی مطالب نشریه که شامل تمام گزاره های خبری نشریه است می باشد. پژوهنده نشریه را تا شماره ی ۲۰۰ به چهار دوره تقسیم کرده است و با مقایسه ی آماری و انتقادی بین دوره های مختلف نشریه به بررسی تغییر رویکرد های نشریه در مسائل مختلفی چون نقاشی، عکاسی، گرافیک، پژوهش هنر و هنر های نوین و رسانه های جدید پرداخته است. نتایج آماری به دست آمده نشان دهنده ی تمرکز نشریه بر نسل اول نقاشی نو گرای ایران در مقایسه با نسل متاخر میباشد. در زمینه های مختلف مطرح شده نیز جنبه ی مقایسه ای در دوره ی نشریه مورد توجه بوده است که نشان دهنده ی رویکرد غالب «آگاهی دهنده گی» در زمینه ی کارکرد مطالب، «نقد توصیفی» در زمینه ی نوع نقد، «مقاله» در زمینه ی سبک ارائه ی مطالب، «تالیفی از مطالب ارسالی» در زمینه ی منبع مطالب و «انتقادی» در زمینه ی نوع مطالب بوده است همچنین در زمینه ی مقالات غیر تالیفی گرایش نشریه به ترجمه ی مستقیم بوده است در مقایسه با تالیف و ترجمه ی همزمان.

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه  
مناسب است  تاریخ و امضا

مناسب نیست

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول : کلیات طرح .....
۲	۱-۱ بیان مسئله .....
۳	۱-۲ هدف های تحقیق .....
۴	۱-۳ اهمیت موضوع تحقیق .....
۴	۱-۴ سوالات و فرضیه های تحقیق .....
۴	۱-۴-۱ سوالات تحقیق .....
۵	۱-۴-۲ فرضیه های تحقیق .....
۵	۱-۵ مدل تحقیق .....
۵	۱-۶ تعاریف عملیاتی متغیر ها و واژه های کلیدی .....
۶	۱-۷ روش تحقیق .....
۶	۱-۸ قلمروی تحقیق .....
۶	۱-۹ جامعه و حجم نمونه .....
۷	۱-۱۰ محدودیت ها و مشکلات تحقیق .....

فصل دوم : مطالعات نظری ..... ۸

مقدمه ..... ۹

۱-۲ مقدمه ای درباره ی تحلیل محتوایی نشریات ..... ۱۰

۲-۲ مقدمه ای درباره ی نشریه ی تندیس ..... ۱۴

۱۷.....	۲-۳ نقد توصیفی نشریه ی تندیس
۱۷.....	۲-۳-۱ نقد توصیفی شمارگان ۰ تا ۵۰ نشریه ی تندیس
۲۱.....	۲-۳-۲ نقد توصیفی شمارگان ۵۱ تا ۱۰۰، نشریه ی تندیس
۸۰.....	۲-۳-۳ نقد توصیفی شمارگان ۱۰۱ تا ۱۵۰، نشریه ی تندیس
۱۲۷.....	۲-۳-۴ نقد توصیفی شمارگان ۱۵۱ تا ۲۰۰ نشریه ی تندیس
۱۴۸.....	۲-۴ پیشینه ی تحقیق
۱۴۹.....	فصل سوم: روش شناسی
۱۵۰.....	مقدمه
۱۵۰.....	۳-۱ روش تحقیق (روش شناسی تحقیق) متولوژی
۱۵۱.....	۳-۲ جامعه ی آماری
۱۵۱.....	۳-۳ حجم نمونه و روش اندازه گیری
۱۵۱.....	۳-۴ ابزار جمع آوری اطلاعات
۱۵۲.....	۳-۵ روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۵۳.....	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
۱۵۴.....	مقدمه

۱-۴	جمع بندی تحلیل شمارگان ۰ تا ۵۰	۱۵۴
۱-۱-۴	جمع بندی تحلیل محتوایی شمارگان ۰ تا ۵۰ نشریه ی تندیس	۱۵۴
۲-۱-۴	تحلیل آماری شمارگان ۰ تا ۵۰ نشریه ی تندیس	۱۶۰
۲-۴	جمع بندی تحلیل شمارگان ۵۰ تا ۱۰۰	۱۶۷
۱-۲-۴	جمع بندی تحلیل محتوایی شمارگان ۵۰ تا ۱۰۰ نشریه ی تندیس	۱۶۷
۲-۲-۴	تحلیل آماری شمارگان ۵۰ تا ۱۰۰ نشریه ی تندیس	۱۸۱
۳-۴	جمع بندی تحلیل شمارگان ۱۰۰ تا ۱۵۰	۱۹۰
۱-۳-۴	جمع بندی تحلیل محتوایی شمارگان ۱۰۰ تا ۱۵۰ نشریه ی تندیس	۱۹۰
۲-۳-۴	تحلیل آماری شمارگان ۱۰۰ تا ۱۵۰ نشریه ی تندیس	۱۹۹
۴-۴	جمع بندی تحلیل شمارگان ۱۵۰ تا ۲۰۰	۲۰۳
۱-۴-۴	جمع بندی تحلیل محتوایی شمارگان ۱۵۰ تا ۲۰۰ نشریه ی تندیس	۲۰۳
۲-۴-۴	تحلیل آماری شمارگان ۱۵۰ تا ۲۰۰ نشریه ی تندیس	۲۱۶
۲۲۱	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات	
۲۲۲	مقدمه	
۲۲۳	۵- نتیجه گیری	
۲۲۵	۲-۵ پیشنهادات	
۲۲۵	-پیشتهاد برای محققین بعدی	

فهرست منابع و مآخذ: ..... ۲۲۶

کار عملی ..... ۲۲۸

فهرست نمودارها:

۱۶۰.....	نمودار شماره ی ۱-۴
۱۶۱.....	نمودار شماره ی ۲-۴
۱۶۱.....	نمودار شماره ی ۳-۴
۱۶۲.....	نمودار شماره ی ۴-۴
۱۶۳.....	نمودار شماره ی ۵-۴
۱۶۵.....	نمودار شماره ی ۶-۴
۱۶۶.....	نمودار شماره ی ۷-۴
۱۸۵.....	نمودار شماره ی ۸-۴
۱۸۶.....	نمودار شماره ی ۹-۴
۱۸۶.....	نمودار شماره ی ۱۰-۴
۱۸۷.....	نمودار شماره ی ۱۱-۴
۱۸۷.....	نمودار شماره ی ۱۲-۴
۱۸۸.....	نمودار شماره ی ۱۳-۴
۱۸۹.....	نمودار شماره ی ۱۴-۴
۱۸۹.....	نمودار شماره ی ۱۵-۴
۱۹۹.....	نمودار شماره ی ۱۶-۴
۱۹۹.....	نمودار شماره ی ۱۷-۴

۲۰۰ .....	نمودار شماره ی ۴-۱۸
۲۰۰ .....	نمودار شماره ی ۴-۱۹
۲۰۱ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۰
۲۰۱ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۱
۲۰۲ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۲
۲۰۲ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۳
۲۱۶ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۴
۲۱۷ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۵
۲۱۷ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۶
۲۱۸ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۷
۲۱۸ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۸
۲۱۹ .....	نمودار شماره ی ۴-۲۹
۲۲۰ .....	نمودار شماره ی ۴-۳۰
۲۲۰ .....	نمودار شماره ی ۴-۳۱

فصل اول

کلیات طرح

## ۱-۱- بیان مسئله

در بین نشریه های تخصصی و نیمه تخصصی مرتبط با هنر، نشریه های زیادی در تهران و شهرستان ها در حال فعالیت هستند. بعضی از این نشریه ها گرایش کاری خود را در موضوع خاصی محدود کرده اند. برای مثال فقط به حوزه ی ادبیات و یا موسیقی ویا نمایش پرداخته اند. نشریاتی مانند حرفه ی هنر مند، هنر های تجسمی و تندیس فیلد تخصصی کاری خود را منحصرآ در هنر های تجسمی اختصاص داده اند. تعداد این نشریه ها در مقایسه با نشریاتی که در باب سیاست، فلسفه و یا ادبیات فعالیت می کنند بسیار محدود است. این در حالی است که نشریه هایی نیز فعالیت خود را بسط داده و علاوه بر هنر های تجسمی به موضوعات ادبی و سینما نیز می پردازند. در دهه ی اخیر یکی از فعال ترین نشریه های مرتبط با هنر های تجسمی دو هفته نامه ی تندیس بوده است که سطح وسیعی از نیاز های هنر های تجسمی در تهران و شهرستان ها را پوشش داده است. فعالیت این نشریه و نقاط ضعف و قوت آن و مقایسه یا آن با نشریه های مرتبط دیگر می تواند راه حل های مناسبی را برای ایجاد بستر جدید و حتی ایجاد نشریه های جدید در این زمینه را فراهم آورد. علاوه بر این بررسی هایی در باره ی افراد مولف و مترجمان و بررسی سلیقه ی عمومی غالب بر نشریه و گرایشات خاص شورای نویسندگان میتواند جای خالی بسیاری از تفکرات دیگر در زمینه ی هنر های تجسمی را

نشان دهد. پژوهنده نشریه در در چهار بخش مجزا مورد بررسی قرار داده است و اطلاعات آماری به دست آمده را در موارد مختلفی چون سبک ارائه ی مطالب، نوع نقد، منبع مقالات و ... مورد بررسی قرار داده است.

## ۱-۲-هدف های تحقیق

نشریات هنر های تجسمی از لحاظ نقد نویسی و نوع ترجمه وابسته به تعداد محدودی مترجم و منتقد با سلیقه های خاص هستند ، بنا بر این بررسی این مورد از راه تحلیل آماری آن و نشان دادن نقاط قوت و ضعف می تواند بسیاری از گرایشات شاخص نشریه را نشان دهد پژوهنده در تحقیق پیش رو اهداف زیر را دنبال کرده است:

بررسی کیفیت نقد در این نشریه و بررسی گرایشات نقادانه نویسنده گان

بررسی تنوع مضامین هنری و بیان مسائل به روز هنری در نشریه

بررسی میزان پرداختن نشریه به مباحث خبری ، تئوریک هنر و انتقادی

بررسی نوع منابع استفاده شده در مقالات غیر تالیفی و ترجمه ها

بررسی میزان پرداختن نشریه به مباحثی چون نقاشی ،عکاسی، مجسمه، گرافیک ،هنرهای کاربردی، طراحی و ...

بررسی نوع مباحث مطرح شده در ترجمه ها

بررسی هدف مندی مقالات مطرح شده در موضوعات مختلفی چون نقاشی و عکاسی و مجسمه و گرافیک.

### ۱-۳- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه ی انتخاب آن

یک نشریه با یک جرعه ی اولیه شروع به فعالیت میکند و هر نشریه ای هسته ای اولیه ای را داراست. این هسته ی اولیه هر چند پایدار نباشد اما تاثیرات خاص خود را بر نشریه تا زمانی که نشریه به حیات مفهومی خود ادامه میدهد خواهد گذاشت. هدف این پژوهش بررسی تحلیلی نوع ترجمه ها، نوع نقد ها و کیفیت آنها و بررسی رویکرد های کلی و خاصی است که نشریه ی تندیس آن را دنبال کرده و بررسی اوج و فرود ها و تغییر مسیر هایی که یک نشریه به لحاظ تغییرات ساختار و مفاهیم خود پیدا میکند. از آنجا که این نشریه یکی از مهمترین دو هفته نامه های هنر های تجسمی در کشور است بررسی این موارد میتواند راه گشای ایجاد نشریه ها و مجلات جدید چه در فضای سایبری و چه در قالب مجله باشد. بررسی شامل شمارگان وسیعی از این نشریه است بنابراین تمامی رویکرد ها قابل تحلیل میباشد.

### ۱-۴- سوالات و فرضیه های تحقیق

#### ۱-۴-۱- سوالات تحقیق

- نشریه در پرداختن به مباحث خبری و گزارشی پر کار تر بوده است یا انتقادی؟

- میزان پرداختن نشریه به نسل اول نقاشی نوگرای بیشتر بوده یا دوره های کلاسیک و نسل متاخر؟

- نوع نقد در نشریه بیشتر ساختاری بوده است یا توصیفی و یا مضمونی؟

- کارکرد مطالب نشریه در چهار دوره ی مورد مطالعه چه تغییراتی داشته است؟

- منابع مورد استفاده در نشریه به چه موضوعاتی گرایش داشته است؟

- نوع مباحث تئوریک و تاریخی مطرح شده بیشتر در چه زمینه هایی بوده است؟

## ۱-۴-۲- فرضیه های تحقیق

- میزان پرداختن نشریه به مباحث مرتبط با نسل اول نقاشی نوگرا در ایران بیشتر بوده است.
- نشریه از نظر کارکرد مطالب بیشتر جنبه ی آگاهی دهنده داشته تا اطلاع رسانی.
- سبک ارائه ی مطالب نشریه بیشتر به صورت مقاله بوده در مقایسه با مصاحبه ، گفتگو ، گزارش.
- مطالب تالیفی نوشته شده در نشریه بیشتر از مطالب ارسالی بوده است.
- مطالب غیر تالیفی بیشتر از منابع خارجی بوده است تا داخلی .

## ۱-۵- مدل تحقیق

در پژوهش پیش رو دویست شماره از نشریه ی هنرهای تجسمی تندیس مورد تحلیل محتوایی و آماری قرار گرفته است با توجه به گسترده بودن مقالات از روش میدانی و نمونه های تصادفی استفاده شده است. سر شماری در قسمت اول یعنی بررسی تحلیلی پنجاه شماره ی اول انجام شده است. بررسی به چهار قسمت ۰ تا ۵۰ ، ۵۰ تا ۱۰۰ ، ۱۰۰ تا ۱۵۰ و ۱۵۰ تا ۲۰۰ تقسیم شده است در نهایت اطلاعات آماری و تحلیل انتقادی به صورت تطبیقی با هم مقایسه شده است.

## ۱-۶- تعاریف عملیاتی متغیر ها و واژه های کلیدی

متغیر های اصلی تحقیق:

نوع مطالب، موضوع مطالب، نوع مباحث تاریخی و تئوریک هنر، نوع نقد، کارکرد مطالب، سبک ارائه ی مطالب، منبع مطالب، نوع مطالب غیر تالیفی برگرفته از منابع خارجی.

متغیر های فوق به صورت تفکیکی به متغیر های فرعی مرتبط می باشند که به علت گستردگی در قسمت بررسی آماری مطرح شده است.

واژه های کلیدی:

دو هفته نامه ی تندیس، تحلیل محتوای نشریه، نقد هنری، هنر های تجسمی .

### ۷-۱- روش تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش روشی به عنوان یک فرایند نظامند برای یافتن پاسخ یک پرسش و یا راه حل یک مسئله ی مورد نظر است و رویکرد فلسفی و هستی شناسانه ندارد و بیشتر به منظور بررسی نشریه و روش های تحلیل آن استوار است. متد های مختلفی در بررسی تحلیلی نشریات وجود دارد که در مقدمه ای در فصل مطالعات نظری به آن پرداخته شده است. روش تحلیل محتوایی انتقادی بوده و شامل نقد توصیفی نیز میشود.

### ۸-۱- قلمروی تحقیق

با توجه به این که تحقیق در زمینه ی تحلیل محتوایی نشریه ی هنر های تجسمی تندیس بوده است و از روش تحلیل توصیفی استفاده شده قلمروی تحقیق محدود به مقالات ۲۰۰ شماره ی تندیس میباشد (تحلیل محتوایی ارتباطی که حالت تطبیق با دیگر نشریات میباشد و از گستردگی بیشتری برخوردار است، شامل این تحقیق نمی شود).

### ۹-۱- جامعه و حجم نمونه

جامعه ی آماری استفاده شده در پژوهش در قسمت نقد توصیفی و انتقادی به صورت سر شماری بوده یعنی تمامی مقالات مورد بررسی قرار گرفته است. در قسمت تحلیل آماری به علت گستردگی

موضوعات از روش نمونه گیری به صورت سیستماتیک استفاده شده است به صورتی که حجم نمونه در چهار بخش مورد بررسی شامل بررسی ۹۶ مورد از نشریات میباشد.

## ۱-۱۰- محدودیت ها و مشکلات تحقیق

به سبب کمک های تحریریه نشریه و آقای محمد حسن حامدی پژوهنده محدودیت خاصی نداشته و به جز سختی در به دست آوردن شمارگان ابتدایی به مشکلی برنخورده است ، اما از نظر مشکلات پژوهشی با وجود حجم عظیم مباحث متفرقه در نشریه و تعداد مقالات زیادی که فاقد نام نویسنده بوده و عدم هدف مندی بعضی گرایشات نشریه تحلیل در پاره ای موارد از کیفیت قابل قبولی برخوردار نشد.از دیگر مشکلات قید نشدن اسامی لاتین هنرمندان خارجی در نشریه است که پژوهنده را با مشکلاتی رو برو کرد.